

(המשך מעמוד 33)

שביקשה מממשלת ישראל להבהיר שהיא מוכנה לדון על מעמד הקבע של הגדה והרצועה בתום חמש שנות האוטונומיה, שהוצעו עליידי מנחם בגין.

בפי וייצמן היתה הצעה, שנועדה לתת תנופה חדשה למשאומתן. היא התבסס על שלושה עקרונות:

● **הסכמים לכך שבתום חמש השנים ייקבע הסטטוס הקבוע של הגדה והרצועה.**

● **לשתף את מצרים במשאומתן על הגדה המערבית, יחד עם ירדן והפלסטינים.**

● **לשגר את התשובה כמישור למצריים, עם העתק בלבד לרצותיהם, כדי להמיר חיש את ההחלטה הישראלית לקיים משאומתן ישיר עם מצריים.**

רוב השרים התייצבו תחילה לימין הצעתו של וייצמן, שנראתה הגיונית. אולם בגין התנגד לה בתוקף. דיין חיבל בה במתכוון. הוא הציע שישראל תביע את נכונותה לנהל אחרי חמש שנים משאומתן על "טיב היחסים העתידיים בין הצדדים". המשאומתן ינוהל "בין הצדדים" (כלומר: בין ישראל וירדן) "תוך שיתוף הנציגות של חושבי יהודה, שומרון וחבל-עזה, הנבחרת על פי תוכנית האוטונומיה".

מאחרי הקלעים ערך משרד-החוץ הדייני התקפת-יחזק על הצעתו של וייצמן. "מה פית' אום לשתף את המצרים בענייני הגדה?"

בלחצו של בגין, נתקבלה תשובה זו. הממשלה כולה התקבלה, וייצמן נשאר בודד. אריק שרון, שהיה שותף לגיבוש הנוסחה של וייצמן, בגד בו.

זה היה הרגע השחור ביותר של השנה. היה נראה שלא זה בלבד שיוזמת-השלום של אליסאדאט הוכשלה. אלא נשפעה גם תהום בין ישראל וארצות-הברית.

זה היה הרגע שבו התפרסם כי עזר וייצמן השמיע "כינויי גנאי" באוזני השרים, ושבו פלט, בתום הישיבה, את המילים שהפכו כותרות ראשיות: "אלך להכין את הצבא למילחמה!"

האמריקאים לא הסתפקו בתשובה השלילית. שלחו את כג'הנשיא וולטר מונדייל לביקור של הפעלת-לחץ בישראל. ביולי, בתשובה על איגרת של וייצמן, הומין אל-גאמסי את וייצמן שוב להיפגש עם אליסאדאט. הפעם בואלצבורג האוסטרית. שם הזר הנשיא המצרי על התוכנית של ה-30 במאס: מצריים מוכנה לקבל על עצמה חלק מן האחריות לענייני הגדה והרצועה. אפשר לגמור. באותה פגישה העלה אליסאדאט סוד כמס את הרעיון, שישראל תעשה מחווה חד-צדדית, כתשובה

ליוזמתו המקורית, ותיתן בכך תנופה פסיכולוגית חדשה למשאומתן. למשל: שישראל תחזיר למצריים את הריבונות על אל-עריש.

מעודד ונלהב חזר עזר וייצמן לישראל. הוא מיהר לבגין, גילה לו בארבע-עיניים את הרעיון של אליסאדאט. לאחר-מכן סיפר על כך לאיש אחד נוסף: אריק שרון, שאותו רצה למשוך לעניין.

למחרת היום הודלף הסוד הכמוס. הדבר היסל, כמובן, את רעיון המחווה. כמו סרטי-זילום, הוא נהרס ברגע שנחשף לאור. גרוע יותר: הדבר היה עלול להרוס את האמון הבלתי-מוגבל שרששו המצרים לוייצמן.

מי גרם חבלה מחפירה זו? תחילה נחשדו מקורביו של בגין. לאחר-מכן התגברה גירסה אחרת: שהמדליף היה אריק שרון, מתוך מניעיו האנוכיים.

בגין תרם את תרומתו לקבורת העניין. "לא ניתן אף גרגיר אחד של חול בלי תמורה!" התגאה פומבית. כדי להוסיף עלבון על חטא, נמנעה הממשלה במתכוון מלשמוע במשיבה הבאה דיווח מפי וייצמן, דחתה אותו בשבוע ימים.

ב-18 ביוני נערכה ועידת שרי-החוץ בטירת לידס בכריטיניה. שם קרה דבר חשוב: משה דיין הפך את עורו, כפעם האחרונה בחייו.

כחזורו הצהיר: "אני משוכנע עתה שהמצרים רוצים בשלום!". היתה זאת ההערכה של וייצמן, מן שדיון עצמו שפך עליה חומצת-גפרית במשך שמונה חודשים.

מה גרם למהפך של דיין? הסברה ההגיונית ביותר: הוא לחם ביוזמת-השלום, כל עוד העדיפו המצרים את וייצמן והשאירו אותו בצד. הוא הפך חסיד היוזמה, ברגע שניתן לו לשחק תפקיד מרכזי.

חוכב האופניים

מוטי הוד ביצע את התוכנית של וייצמן ב-5 ביוני 1967. והשמיד את חילה-האוויר המצרי. אריק שרון ביצע את התוכנית של וייצמן ב-1973 והקים את הליכוד. מנחם בגין אימץ לעצמו, בסופו של דבר, את התוכנית של וייצמן והשיג את הסכם קמפ-דייוויד.

אם צינר אותו גורד זה, הרודף אותו, אין הוא מראה זאת לאיש. "מה זה חשוב מי עושה את זה?" שאל בסוף תשנ"ח. "העיקר הוא שזה נעשה!"

לא יכול היה להיות ספק כי עזר וייצמן זכאי, יותר מכל ישראלי אחר, לתואר איש-השנה תשל"ח.

הוא זכאי לו בזכות תרומתו המכרעת להשגת ההסכם הישראלי-מצרי. שנחתם בחודש האחרון של השנה. הוא זכאי לו מפני שהיה האיש הראשון בצמרת המדינה שחש במלוא המשמעות ההיסטורית של יוזמת אליסאדאט, ושהסיק ממנה את המסקנות.

הוא זכאי לו, אולי יותר מכל, מפני שהוא עצמו מסמל את התהליך החשוב ביותר של תשל"ח - המהפכה שהתחלה מתחוללת בנפש הישראלית, בעיקבות יוזמתו של הנשיא המצרי.

המנהיג המצרי אימץ אותו אל ליבו, פשוטו כמשמעו. הוא זרח כאשר נתקל באחד משבילי המחנה בעזר, שרכב על אופניים (כשם שרכב לפני 25 שנים על אופניים בבסיס רמת-הדוד, וואף הכריח את קציניו לעשות זאת, כדי שלא יתרגלו להסתכל בפקודיהם דרך חלון המכונית).

במחנה היה עזר רק אחד משלושת השחי קנים המרכזיים, ולא העיקרי שבהם. אך מאחרי רי הקלעים היתה תרומתו חשובה ביותר.

המנהיג המצרי אימץ אותו אל ליבו, פשוטו כמשמעו. הוא זרח כאשר נתקל באחד משבילי המחנה בעזר, שרכב על אופניים (כשם שרכב לפני 25 שנים על אופניים בבסיס רמת-הדוד, וואף הכריח את קציניו לעשות זאת, כדי שלא יתרגלו להסתכל בפקודיהם דרך חלון המכונית).

המנהיג המצרי אימץ אותו אל ליבו, פשוטו כמשמעו. הוא זרח כאשר נתקל באחד משבילי המחנה בעזר, שרכב על אופניים (כשם שרכב לפני 25 שנים על אופניים בבסיס רמת-הדוד, וואף הכריח את קציניו לעשות זאת, כדי שלא יתרגלו להסתכל בפקודיהם דרך חלון המכונית).

פרידה בקמפ-דייוויד: עזר וייצמן לוחץ את ידו של אנוור אליסאדאט הצוחק בכל פה. כשבגין מחייך ברקע